

PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO PENSIJŲ FONDAS

INVL III AKCIJŲ PENSIJŲ FONDAS

2017 METŲ ATASKAITOS PATEIKIAMOS KARTU SU NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Nepriklausomo auditoriaus išvada

INVL III akcijų pensijų fondo dalyviams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 28 puslapiuose, parodo tikrą ir teisingą UAB „INVL Asset Management“ valdomo papildomo savanoriško pensijų kaupimo INVL III akcijų pensijų fondo (toliau – Fondas) 2017 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ir tuomet pasibaigusiu metų jo grynųjų aktyvų pokyčių vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus.

Mūsų nuomonė atitinka papildomą ataskaitą UAB „INVL Asset Management“ valdybai.

Mūsų audito apimtis

Fondo finansines ataskaitas sudaro:

- 2017 m. gruodžio 31 d. grynųjų aktyvų ataskaita;
- tuomet pasibaigusiu metų grynųjų aktyvų pokyčio ataskaita;
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Fondo vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Fondui, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtį, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. mes nesuteikėme Fondui ne audito paslaugų.

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis	Bendras reikšmingumo lygis: 26 tūkst. Eur
---------------------------	---

Pagrindiniai audito dalykai	Investicijų vertinimas ir egzistavimas
------------------------------------	--

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Fondo reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visu kartu iškraipymų poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Fondui	26 tūkst. Eur (2016 m. – 22 tūkst. Eur)
--	---

Kaip mes jį nustatėme	Bendras reikšmingumo lygis sudaro 1 % grynujų aktyvų vertės
------------------------------	---

Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas	Kaip kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome grynujų aktyvų vertę, nes, mūsų nuomone, tai yra bendrai priimtas kriterijus Fondams. Pasirinkome 1 %, kuris yra priimtose kiekybinio reikšmingumo lygio ribose.
--	---

Sutarėme su UAB „INVL Asset Management“ vadovybe, kad informuosime jus apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 1,3 tūkst. Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiame jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas	Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką
<p>Investicijų vertinimas ir egzistavimas <i>(žr. apskaitos principus ir 4 pastabą)</i></p> <p>Investicijos yra didžiausias turto straipsnis grynujų aktyvų ataskaitoje (perleidžiamųjų vertybinių popierių balansinė vertė sudaro 2.398 tūkst. Eur).</p> <p>Investicijos į perleidžiamuosius vertybinius popierius apskaitomos tikrąja verte, kuri nustatoma remiantis aktyvioje rinkoje stebimomis kainomis. Jeigu rinkos kainos aktyviosiose rinkose nėra, vertė nustatoma remiantis patvirtintais vidiniais vertinimo modeliais, kuriems naudojami pagrindiniai duomenys pagrįsti rinkoje stebimais rodikliais.</p> <p>Audito metu skyrėme ypatingą dėmesį perleidžiamųjų vertybinių popierių vertinimui ir egzistavimui, nes tai reikšmingiausias turto straipsnis.</p>	<p>Su vadovybe aptarėme procesus ir kontrolės procedūras, susijusius su investicijų vertinimu, pardavimu ir pirkimu bei atlikome pasirinktų kontrolės procedūrų veiksmingumo testavimą.</p> <p>Siekdami surinkti įrodymų apie visų perleidžiamųjų vertybinių popierių egzistavimą, mes gavome patvirtinimo laišką iš banko, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas, ir sutikrinome laiške nurodytų perleidžiamųjų vertybinių popierių kiekius su Fondo apskaitoje įregistruotais duomenimis.</p> <p>Siekdami surinkti įrodymų apie investicijų tikrąją vertę finansinių metų pabaigoje, sutikrinome atrankos būdu pasirinktų perleidžiamųjų vertybinių popierių vertę su viešai skelbiamomis jų rinkos kainomis.</p> <p>Mūsų atliktas darbas suteikė mums pakankamų audito įrodymų, kad galėtume padaryti išvadą, jog Fondo investicijos į perleidžiamuosius vertybinius popierius yra tinkamai apskaitytos.</p>

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

UAB „INVL Asset Management“ vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus, bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Fondo gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Fondą ar nutraukti jos veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Fondo finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Fondo vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Fondo gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Fondas negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Fondo auditoriais pirmą kartą buvome paskirti atlikti 2012 m. auditą. Mūsų paskyrimas buvo pratęsiamas kasmet remiantis UAB „INVL Asset Management“ akcininko nutarimu ir viso nenutrūkstanto užduoties vykdymo laikotarpis apima 6 metus.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, atestuota auditorė yra Rasa Radzevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink that reads "Radzevičienė".

Rasa Radzevičienė

Partnerė

Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

Vilnius, Lietuvos Respublika

2018 m. balandžio 24 d.

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. INVL III Akcijų pensijų fondo bendroji informacija:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto bendroje dalyje.
2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto bendroje dalyje.
3. Duomenys apie valdymo įmonę:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto bendroje dalyje.
4. Duomenys apie depozitoriumą:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto bendroje dalyje.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynųjų aktyvų (toliau – GA), apskaitos vienetų skaičius ir vertė:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto 2 pastaboje.
6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto 3 pastaboje.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto 20 pastaboje.
8. Mokėjimai tarpininkams:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto 9 pastaboje.
9. Informacija apie visus egzistuojančius susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius:
Per ataskaitinį laikotarpį valdymo įmonė nebuvo sudariusi jokių formalių ar neformalių susitarimų dėl mokėjimų pasidalijimo. Fondui nebuvo taikyti jokie paslėpti komisiniai mokesčiai.
10. Pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei investuotojui tenkančiai investicijų grąžai:
Lentelėje pateikiami skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui, ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 3 000 Eur, o metinė investicijų grąža – 5 proc.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Eur	150	348	575	1.285
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymų, Eur	3.150	3.473	3.829	4.887
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui, Eur	3.000	3.125	3.254	3.601

Pavyzdyje nėra įvertintas mokestis už dalies sukauptų lėšų atsiėmimą. Šis mokestis taikomas tik tuo atveju, kai lėšos atsiimamos nuo paskutinio lėšų atsiėmimo nepraėjus dvejiems kalendoriniams metams. Šis atskaitymas netaikomas pensijų fondų dalyviams, įgijusiems teisę į pensijų išmoką pensijų fondų taisyklėse nustatyta tvarka.

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis:
Informacija pateikta aiškinamojo rašto 4 pastaboje.

12. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai, išskyrus tuos, kurie nurodyti šios ataskaitos 11 punkte:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 8 pastaboje.

13. Ataskaitos 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšys, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika. Būdas, kuriais išvestinė finansinė priemonė gali apsaugoti investicinių priemonių sandorį (investicinių priemonių poziciją) nuo rizikos:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 8 pastaboje.

14. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 8 pastaboje.

15. Analizė, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.):

Investicinių priemonių portfelio sudėtis pateikiama aiškinamojo rašto 4 pastaboje, o investicijų pasiskirstymas 5 pastaboje.

16. Veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusius didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 4 pastaboje.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

17. Lyginamasis indeksas (jei parinktas) ir trumpas jo apibūdinimas:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 19.1 pastaboje.

18. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos ir lyginamojo indekso (jei parinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius 10 fondo veiklos metų:

Informacija pateikta aiškinamajame rašte 19.2 pastaboje.

19. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų grąžos prognozės, nurodomas prognozuotas dydis, palyginamas neatitikimas su faktine grąža ir nurodomos galimos neatitikimo priežastys:

Pensijų fondo reklamoje nebuvo naudojamos investicijų grąžos prognozės.

20. Vidutinė investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokytis per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų grąžos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis):

Informacija pateikta aiškinamajame rašte 19.3 pastaboje.

21. Kiti rodikliai, rodantys investicinių priemonių portfelio riziką:

Kiti rodikliai atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką per ataskaitinį laikotarpį nebuvo skaičiuojami.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

22. Pensijų fondo finansinės ataskaitos, parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

22.1. Grynujų aktyvų ataskaita;

22.2. Grynujų aktyvų pokyčių ataskaita;

22.3. Aiškinamasis raštas.

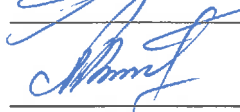

UAB „INVL ASSET MANAGEMENT“
126263073, Gynėjų g. 14, Vilnius

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo INVL III Akcijų pensijų fondas
2017 M. GRUODŽIO 31 D. GRYNŲJŲ AKTYVŲ ATASKAITA

Eil. Nr.	Turtas	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		2.563.735	2.249.365
1.	PINIGAI	4,5	164.915	96.603
2.	TERMINUOTIEJI INDĖLIAI		-	-
3.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
3.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
3.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
4.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	4,5,6	2.397.786	2.151.255
4.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	4,5,6	49.983	-
4.1.1.	Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
4.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	4,5,6	49.983	-
4.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	4,5,6	856.781	833.285
4.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	4,5,6	1.491.022	1.317.970
5.	SUMOKĖTI AVANSAI		-	-
6.	GAUTINOS SUMOS	4	1.034	1.507
6.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
6.2.	Kitos gautinos sumos	4	1.034	1.507
7.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
7.1.	Investicinis turtas		-	-
7.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
7.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI	4	9.458	14.190
1.	Mokėtinos sumos	4	9.458	14.190
1.1.	Už finansinį ir investicinį turtą mokėtinos sumos		-	-
1.2.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos	4	3.905	12.521
1.3.	Kitos mokėtinos sumos	4	5.553	1.669
2.	Sukauptos sąnaudos		-	-
3.	Finansinės skolos kredito įstaigoms		-	-
4.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
5.	Kiti įsipareigojimai		-	-
C.	GRYNIEJI AKTYVAI	2	2.554.277	2.235.175

Aiškinamasis raštas yra neatskiriama finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Laura Križinauskienė		2018 m. balandžio 24 d.
Fondų apskaitos vadovė	Aušra Montvydaitė		2018 m. balandžio 24 d.

UAB „INVL ASSET MANAGEMENT“
126263073, Gynėjų g. 14, Vilnius

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo INVL III Akcijų pensijų fondas

2017 M. GRYNŲJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
1.	GRYŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	2	2.235.175	1.973.095
2.	GRYŲJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS		-	-
2.1.	Dalyvių įmokos į fondą	3,21	170.478	170.502
2.2.	Iš kitų fondų gautos sumos	3,21	66.758	51.467
2.3.	Garantinės įmokos		-	-
2.4.	Investicinės pajamos		73.747	59.710
2.4.1.	Palūkanų pajamos		-	-
2.4.2.	Dividendai		73.747	59.710
2.4.3.	Nuomos pajamos		-	-
2.5.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	6	283.703	300.588
2.6.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		648	5.113
2.7.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
2.8.	Kitas grynųjų aktyvų vertės padidėjimas	13	5.418	3.631
	GRYŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ PADIDĖJO IŠ VISO:		600.752	591.011
3.	GRYŲJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS		-	-
3.1.	Išmokos fondo dalyviams	3,21	45.548	70.040
3.2.	Išmokos kitiems fondams	3,21	101.503	146.439
3.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	6	61.682	54.815
3.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		983	3.915
3.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
3.6.	Valdymo sąnaudos:	20	71.934	53.722
3.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei	20	65.890	45.456
3.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui	20	2.199	2.323
3.6.3.	Atlyginimas tarpininkams	9,20	1.179	3.235
3.6.4.	Audito sąnaudos	20	2.420	2.420
3.6.5.	Palūkanų sąnaudos		-	-
3.6.6.	Kitos sąnaudos	20	246	288
3.7.	Kitas grynųjų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
3.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)			
	GRYŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ SUMAŽĖJO IŠ VISO		281.650	328.931
4.	Grynųjų aktyvų vertės pokytis		319.102	262.080
5.	Pelno paskirstymas		-	-
6.	GRYŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	2	2.554.277	2.235.175

Aiškinamasis raštas yra neatskiriama finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Laura Križinauskienė		2018 m. balandžio 24 d.
Fondų apskaitos vadovė	Aušra Montvydaitė		2018 m. balandžio 24 d.

UAB „INVL ASSET MANAGEMENT“
 126263073, Gynėjų g. 14, Vilnius

INVL III Akcijų pensijų fondas

2017 metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22.3.1. Bendroji dalis:

Duomenys apie pensijų fondą

Pavadinimas	INVL III Akcijų pensijų fondas (tekste Fondas arba Pensijų fondas)
Tipas, teisinė forma	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondas
VPK (dabar – Lietuvos bankas) pritarimo sudarymo dokumentams data	2004 m. gruodžio 20 d.
Veiklos laikas	Neribotas
Vieta	Vilnius

Duomenys apie valdymo įmonę

Pavadinimas	UAB „INVL Asset Management“
Įmonės kodas	126263073
Buveinė (adresas)	Gynėjų g. 14, LT-01109 Vilnius
Registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę	Valstybės įmonės Registrų centro Vilniaus filialas
Telefono numeris	(8~700) 55 959
Fakso numeris	(8~5) 279 06 02
El. pašto adresas	info@invl.com
Interneto svetainės adresas	www.invl.com
Veiklos licencijos numeris	VJK-005
Pensijų fondo valdytojas, kiti asmenys priimančius investicinius sprendimus	Vytautas Plunksnis – Investicinio komiteto narys; Vaidotas Rūkas – Investicijų valdymo padalinio vadovas

Duomenys apie depozitoriumą

Pavadinimas	AB SEB bankas
Įmonės kodas	112021238
Buveinė (adresas)	Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 268 28 00
Fakso numeris	(8~5) 268 23 33

Duomenys apie audito įmonę, atlikusią metinių finansinių ataskaitų auditą

Pavadinimas	UAB „PricewaterhouseCoopers“
Įmonės kodas	111473315
Buveinė (adresas)	J. Jasinskio 16B, LT-03163 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 239 2300

Ataskaitinis laikotarpis

Nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

22.3.2. Apskaitos politika:

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis parengtos finansinės ataskaitos

UAB „INVL Asset Management“ valdydama Fondo turtą, veddama apskaitą bei rengdama Fondo finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymu, Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymu ir kitais teisės aktais.

Bendri apskaitos principai

Pensijų fondo finansiniai metai yra kalendoriniai metai. Fondo finansinėje ataskaitoje turto vertė bei įsipareigojimai ataskaitinio laikotarpio pabaigos pateikiami 2017 m. gruodžio 29 d. verte.

Fondo finansinės ataskaitos sudaromos per keturis mėnesius pasibaigus finansiniams metams. Šiose finansinėse ataskaitose visos sumos pateiktos eurai.

Investavimo politika ir investicijų portfelio struktūra

Investavimo strategija – Fondas investuoja į nuosavybės VP (akcijas) ir (arba) KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – nuosavybės VP. Fondas ieško ir investuoja į potencialias, neįvertintas kompanijas, turinčias puikias augimo perspektyvas. Ypatingais atvejais, t. y. situacija rinkoje negalės pasiūlyti geresnių investavimo galimybių, kol bus įsigyti planuojami instrumentai, taip pat krizių atvejais, pensijų turtas laikinai galės būti investuotas į ne nuosavybės VP, pinigų rinkos priemones ir (arba) į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – ne nuosavybės VP ir (ar) pinigų rinkos priemonės.

Iki 100 proc. Pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų investuojama į nuosavybės VP (akcijas) ir (arba) į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis yra nuosavybės VP;

Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos visomis pasaulio valiutomis.

Pensijų fondo investicijų portfelis privalo būti diversifikuotas Lietuvos Respublikos įstatymų ir šio Pensijų fondo taisyklių nustatyta tvarka.

Investicijų portfelio struktūra pateikiama 4 pastaboje.

Finansinės rizikos valdymo politika

Fondo finansinė rizika valdoma išskaidant (diversifikuojant) investicijų portfelį pagal Fondo taisyklėse numatytus diversifikavimo principus.

Investicinis komitetas, priimdamas sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties, privalo atsižvelgti į esamą portfelio rizikingumą, taip pat į priimamų investicinių sprendimų poveikį bendram portfelio rizikingumui.

Fondo portfelio rizika ir likvidumas periodiškai įvertinami ir pateikiami investiciniam komitetui.

Fondo investicijų portfelio rizika įvertinama atsižvelgiant į portfelį sudarančių VP:

- emitento kredito reitingą;
- kainos jautrumą palūkanų normų pokyčiams;
- nominalo valiutos riziką;
- trukmę;
- pajamingumą;
- VP svorį investicijų portfelyje;
- likvidumą.

Valdymo įmonės turimos kurio nors emitento akcijos kartu su valdomų fondų turimomis to emitento akcijomis negali suteikti daugiau kaip 1/10 visų balsavimo teisių emitento visuotiniame akcininkų susirinkime.

Fondo turtu gali būti įsigyjama ne daugiau kaip:

- 10 proc. visų balso teisių nesuteikiančių emitento akcijų;
- 10 proc. visų emitento obligacijų ir kitų formų ne nuosavybės vertybinių popierių;
- 10 proc. vieno emitento išleistų pinigų rinkos priemonių;
- 25 proc. kito KIS investicinių vienetų arba akcijų.

22.3.2. Apskaitos politika (tęsinys)

Turto ir įsipareigojimų padidėjimo bei sumažėjimo pripažinimo principai

Grynujų aktyvų (GA) vertė yra apskaičiuojama iš Fondo turto vertės atėmus įsipareigojimus.

Turto ir įsipareigojimų skaičiavimas yra grindžiamas jų tikrąja verte, kuri atspindi GA vertę, už kurią labiausiai tikėtina šiuos aktyvus parduoti.

Finansinis turtas apskaitoje registruojamas tada, kai Fondas gauna arba pagal vykdomą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą, t. y. pasirinktas prekybos datos būdas, kai sandorio sudarymo dieną pirkėjo apskaitoje registruojamas gautinas finansinis turtas ir įsipareigojimas už jį sumokėti. Pardavėjo apskaitoje sandorio sudarymo dieną nurašomas parduotas finansinis turtas, registruojama gautina suma ir sandorio rezultatas (pelnas arba nuostoliai). Planuojami sandoriai, gautos garantijos ir laidavimai Fondo turtu nepripažįstami, kol jie neatitinka finansinio turto apibrėžimo.

Finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai Fondas prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu (pasirinktas prekybos datos būdas). Planuojami sandoriai, suteiktos garantijos ir laidavimai, kurių dar nereikia vykdyti, Fondo finansiniais įsipareigojimais nepripažįstami, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo.

Įsipareigojimai apskaitomi pagal verslo apskaitos standartų reikalavimus. Įsipareigojimai (ar jų dalis) turi būti nurašomi tik tada, kai jie išnyksta, t. y. kai sutartyje nurodyti įsipareigojimai įvykdomi, anuliuojami ar nustoja galioti.

Skaičiuojant GAV užsienio valiuta, įvertinto turto ir įsipareigojimų vertė nustatoma pagal Europos Centrinio Banko paskelbtą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, o tais atvejais, kai orientacinio užsienio valiutos ir euro santykio Europos Centrinis Bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, galiojantį vertinimo dieną. Apskaitoje taikomas paskutinis iki ūkinio įvykio arba ūkinės operacijos dienos paskelbtas euro ir užsienio valiutos santykis.

Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės

Maksimalūs atskaitymų iš Fondo turto dydžiai už Fondo valdymą bei Depozitoriumo paslaugas pateikiami Fondo Taisyklėse.

Konkretūs atskaitymų dydžiai už Fondo valdymą nustatomi Valdymo įmonės valdybos sprendimu ir skelbiami Valdymo įmonės tinklapyje www.invl.com.

Visos kitos Fondo Taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos dengiamos Valdymo įmonės sąskaita.

Fondo atskaitymai per atskaitinį laikotarpį pateikiami 20 pastaboje.

Investicijų įvertinimo metodai, investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo gryniesiems aktyvams įvertinami jų tikrąja verte, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir Valdymo įmonės patvirtintomis grynujų aktyvų skaičiavimo procedūromis.

Vertinant grynuosius aktyvus (GA) vadovujamasi tokiais investicijų tikrosios vertės nustatymo principais:

- Finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal viešai paskelbtą tos priemonės uždarymo kainą arba, jei uždarymo kainos nėra – pagal viešai paskelbtą vidutinę rinkos kainą tos reguliuojamos rinkos ir (arba) daugiašalės prekybos sistemos, kurioje prekyba šiomis priemonėmis pasižymi didesniu likvidumu, regularumu ir dažnumu, išskyrus atvejus, nustatytus Lietuvos banko patvirtintoje Grynujų aktyvų skaičiavimo metodikoje;
- Finansinių priemonių, kuriomis neprekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal Lietuvos banko patvirtintą Grynujų aktyvų skaičiavimo metodiką;
- Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal kolektyvinio investavimo subjekto nustatytą GAV arba paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;
- Terminuoti indėliai bankuose vertinami amortizuota savikaina;
- Grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose, išskyrus terminuotuosius indėlius, vertinami nominaliąja verte;
- Išvestinės finansinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę analogiško anksčiau sudaryto sandorio rinkos vertę, jei per laikotarpį nuo sandorio sudarymo dienos iki vertinimo dienos nebuvo didelio ekonominių aplinkybių pasikeitimo;
- Kitas turtas vertinamas pagal labiausiai tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.

Visos investicijos vertinamos kiekvieną darbo dieną.

Įsipareigojimų vertinimas

Įsipareigojimai vertinami pagal verslo apskaitos standartų reikalavimus:

- Pirmą kartą pripažįstant įsipareigojimus vertinama jų savikaina;
- įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis, turi būti vertinami tikrąja verte;
- su rinkos kainomis nesusiję įsipareigojimai finansinėse ataskaitose rodomi amortizuota savikaina, kuri yra artima tikrajai vertei.

22.3.2. Apskaitos politika (tęsinys)

Fondo vieneto vertės nustatymo taisyklės

Pradinė Fondo vieneto vertė, kuri galiojo iki pirmojo GA vertės skaičiavimo, buvo 0,2896 Eur.

Einamosios dienos Fondo GA vertė yra apskaičiuojama iki kitos dienos 12.00 valandos.

Fondo vieneto vertė nustatoma padalijus Fondo GA vertę, nustatytą skaičiavimo dieną, iš visų apyvartoje esančių Fondo vienetų skaičiaus. Bendra visų Fondo vienetų vertė visada yra lygi to Fondo GA vertei. Fondo vieneto vertė skaičiuojama keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisyklės.

Fondo vieneto vertė yra paskelbiama ne vėliau kaip iki kitos dienos po GA skaičiavimo 12.00 val. tinklalapyje www.invl.com.

Pinigai ir terminuoti indėliai

Pinigų straipsnyje parodoma pinigų kredito įstaigų sąskaitose, vienos nakties indėlių, taip pat neterminuotųjų indėlių su teise bet kuriuo metu pareikalauti viso indėlio ar jo dalies išmokėjimo neprarandant sukauptų palūkanų (indėlių iki pareikalavimo), suma.

Terminuotųjų indėlių straipsnyje parodoma indėlio, kurio sutartyje nustatytas konkretus indėlio grąžinimo terminas, pinigų suma, įskaitant indėlius iki trijų mėnesių, kurios negalima paimti iš kredito įstaigos sąskaitos neprarandant sukauptų palūkanų. Terminuoti indėliai parodomi kartu su sukauptomis palūkanomis.

Gautinos ir mokėtinos sumos

Gautinos sumos – negautos investicijų pardavimo sandorių sumos, garantinių įmokų, kitos pagal sutartis užregistruotos gautinos sumos. Taip pat šiame straipsnyje parodomas ir iš valdymo įmonės gautinos sumos, kurias gavus mažinamos fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios ataskaitinio laikotarpio sąnaudos.

Mokėtinos sumos – kitiems fondams, į kuriuos pereina dalyviai, fondo dalyviams ar jų paveldėtojams nepervestos sumos, platintojams nepervestos mokesčių sumos, pagal paslaugų sutartį mokėtinos sumos, kitur neparodytos mokėtinos ir gautinos sumos.

Poataskaitiniai įvykiai

Po ataskaitinio laikotarpio pabaigos reikšmingi poataskaitiniai įvykiai nurodyti 15 pastaboje.

22.3.3. Aiškinamojo rašto pastabos:
1 pastaba. Reikšmingos finansinių ataskaitų sumos ir jų pasikeitimo priežastys:

Reikšmingų finansinių ataskaitų sumos nurodomos atitinkamose aiškinamojo rašto pastabose.

2 pastaba. Grynieji aktyvai, apskaitos vienetai ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje (2017-01-01)	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2017-12-31)	Prieš metus (2016-12-31)	Prieš dvejus metus (2015-12-31)
Grynujų aktyvų vertė, Eur	2.235.175	2.554.277	2.235.175	1.973.095
Apskaitos vieneto vertė, Eur	0,2910	0,3208	0,2910	0,2564
Apskaitos vienetų skaičius	7.680.073,6589	7.961.368,5836	7.680.073,6589	7.696.549,6049

3 pastaba. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis		Praėję finansiniai metai	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė, Eur	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė, Eur
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus) *	751.853,8853	234.219	808.351,3334	218.559
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant apskaitos vienetus į pinigines lėšas) **	470.558,9606	147.083	824.827,2793	216.479
Skirtumas	281.294,9247	87.136	(16.475,9459)	2.080

* Apskaitos vienetų skaičių (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus) vertė nesutampa su grynujų aktyvų pokyčių ataskaitoje nurodytomis įmokų sumomis (2.1. ir 2.2.), nes vertė šioje pastaboje pateikta be atskaitymų nuo įmokų (atskaitymai pateikti 20 pastaboje)

** Apskaitos vienetų skaičių (konvertuojant apskaitos vienetus į pinigines lėšas) vertė gali nesutapti su grynujų aktyvų pokyčių ataskaitoje nurodytomis išmokų sumomis (3.1. ir 3.2.), nes vertė šioje pastaboje pateikta be atskaitymų už dalies fonde sukauptų lėšų atsiėmimą, nenutraukiant sutarties (atskaitymai pateikti 20 pastaboje)

4.pastaba. Investicijų portfelio struktūra

2017 m.

Emitento pavadinimas	Veiklos šalis	ISIN kodas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Dalis GA,%
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį ar į atitinkantių prekybos sąrašą							
Olainfarm	LV	LV0000100501	EUR	8.464	61.854	68.135	2,67
Rokiškio sūris	LT	LT0000100372	EUR	28.000	70.280	77.000	3,01
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar į atitinkantių prekybos sąrašą							
Žemaitijos pienas	LT	LT0000121865	EUR	103.468	71.254	180.034	7,05
iš viso:	-	-	-	139.932	203.388	325.169	12,73
Nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose							
ADRIS GRUPA DD-PREF	HR	HRADRSAPA0009	EUR	1.400	61.269	79.957	3,13
SOCIETATEA ENERGETICA ELECTRA	RO	ROELECACNOR5	EUR	25.000	62.170	60.727	2,38
WARSAW STOCK EXCHANGE	PL	PLGPW0000017	EUR	7.500	62.228	84.296	3,30
TRANSELECTRICA SA	RO	ROTSELACNOR9	EUR	10.200	69.124	53.828	2,11
TBC BANK GROUP PLC	GE	GB00BYT18307	GBP	5.500	73.924	108.429	4,24
CELEBI HAVA SERVISI	TR	TRACLEB191M5	EUR	9.900	63.295	80.535	3,15
LUKA KOPER	SI	SI0031101346	EUR	2.100	55.632	63.840	2,50
iš viso:	-	-	-	61.600	447.642	531.612	20,81
iš viso nuosavybės vertybinių popierių:				201.532	651.030	856.781	33,54

Emitento pavadinimas	Veiklos šalis	ISIN kodas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo/ konvertavimo data	Dalis GA,%
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
European Lingerie Group AS	LV	LV0000802254	EUR	5	50.000	49.983	12,00	2021-05-19	1,96
iš viso:	-	-	-	5	50.000	49.983	-	-	1,96
iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				5	50.000	49.983	-	-	1,96

4 pastaba. Investicijų portfelio struktūra (tesinys)

KIS pavadinimas	Registavimo šalis	ISIN kodas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	KIS tipas*	Dalis GA, %
Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 61 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai (akcijos)								
ISHARES STOXX EUROPE 600 DE	DE	DE0002635307	EUR	5.107	191.004	195.394	KIS 3	7,65
BAL TIC HORIZON FUND	EE	EE3500110244	EUR	62.735	69.900	82.183	KIS 5	3,22
AMUNDI ETF S&P 500 UCITS ETF	FR	FR0010892224	EUR	2.030	64.940	79.897	KIS 3	3,13
VANGUARD-EMR MK ST IN-EURINS	IE	IE0031786696	EUR	450	68.252	75.810	KIS 3	2,97
VANGUARD US 500 STK IDX- INS	IE	IE0032126645	EUR	5.322,02	107.913	132.219	KIS 3	5,18
POWERSHRS FTSE RAFI US 1000	IE	IE00B23D8S39	EUR	8.175	110.771	128.838	KIS 3	5,04
SC FONDUL PROPRIETATEA SA	RO	ROFPTAACNOR5	RON	340.000	67.320	63.147	KIS 3	2,47
ISHARES MSCI JAPAN SMALL CAP	IE	IE00B2QWDY88	EUR	365	10.366	13.403	KIS 3	0,52
DBX MSCI USA 1C	IE	IE00BJ0KDR00	EUR	2.706	129.838	160.899	KIS 3	6,30
SPDR RUSSELL 2000 US S/C	IE	IE00BJ38QD84	EUR	2.020	54.964	70.478	KIS 3	2,76
ISHARES CORE EM IMI ACC	IE	IE00BKM4GZ66	EUR	7.829	147.996	197.526	KIS 3	7,73
SPDR EUROPE SMALL CAP	IE	IE00BKWQ0M75	EUR	66	12.442	15.213	KIS 3	0,60
INVL Rusijos TOP20 subfondas	LT	LTIF00000435	EUR	1.910,1954	44.123	58.536	KIS 3	2,29
INVL besivystančios Europos be Rusijos TOP20 subfondas	LT	LTIF00000443	EUR	2.607,6934	80.592	88.864	KIS 3	3,48
DBX S&P/ASX 200 1D	LU	LU0328474803	EUR	724	21.915	24.927	KIS 3	0,98
UBS ETF MSCI CANADA	LU	LU0446734872	EUR	1.270	30.137	35.344	KIS 3	1,38
AMUNDI FDS-ID MSCI JPN-MEC	LU	LU0996180435	EUR	411,7330	59.547	68.344	KIS 3	2,68
Iš viso:	-	-	-	443.728,6418	1.272.020	1.491.022	-	58,38
Iš viso KIS vienetų (akcijų):				443.728,6418	1.272.020	1.491.022	-	58,38

* KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta mišrus (subalansuotas) investavimas;
KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;
KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

4 paba. Investicijų portfelio struktūra (tesinys)

Banko pavadinimas	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Dalis GA, %
Pinigai				
AB SEB bankas	EUR	135.276	-	5,30
AB SEB bankas	USD	163	-	0,01
AB SEB bankas	GBP	2.868	-	0,11
AB SEB bankas	TRY	2.314	-	0,09
AB SEB bankas	HRK	3.168	-	0,12
AB SEB bankas	PLN	3.125	-	0,12
AB SEB bankas	RON	18.001	-	0,70
Iš viso pinigų:	-	164.915	-	6,45

Pavadinimas	Trumpas apibūdinimas	Bendra vertė	Paskirtis	Dalis GA,%
Gautinos sumos	Kitos gautinos sumos	1.034	-	0,04
Mokėtinos sumos	Valdymo įmonei ir deponitoriumui mokėtinos sumos	(3.905)	-	(0,15)
Mokėtinos sumos	Kitos mokėtinos sumos	(5.553)	-	(0,22)
Iš viso:	-	(8.424)	-	(0,33)

Fondo investicijų portfelis atitinka Pensijų fondo investavimo strategiją.

Fondas investuoja į nuosavybės VP (akcijas) ir (arba) KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis - nuosavybės VP. Taip pat krizių atvejais, pensijų turias laikinai gali būti investuotas į skolos VP, pinigų rinkos priemones ir (arba) į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – skolos VP ir (ar) pinigų rinkos priemonės.

Pensijų fondo investicijų portfelio vertės pokyčiai didžiausią įtaką turėjo finansinių priemonių rinkos kainos.

4.pastaba. Investicijų portfelio struktūra (tesinys)

2016 m.

Emitento pavadinimas	Veiklos šalis	ISIN kodas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Dalis GA, %
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą							
AB Apranga PVA	LT	LT0000102337	EUR	29.085	73.873	74.748	3,34
Olainfarm	LV	LV0000100501	EUR	8.464	61.854	72.029	3,22
Olympic Entertainment Group	EE	EE3100084021	EUR	40.000	73.800	71.200	3,19
Iš viso:	-	-	-	77.549	209.527	217.977	9,75
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą							
Žemaitijos pienas	LT	LT0000121865	EUR	103.468	71.254	110.711	4,95
Iš viso:	-	-	-	103.468	71.254	110.711	4,95
Nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose							
ADRS GRUPA DD-PREF	HR	HRADRSPA0009	HRK	1.400	61.269	84.508	3,78
CELEBI HAVA SERVISI	TR	TRACLEBI91M5	TRY	9.900	63.295	61.664	2,76
SOCIETATEA ENERGETICA ELECTR	RO	ROELECACNOR5	RON	25.000	62.170	72.507	3,24
Kruszwica S.A.	PL	PLKRUSZ00016	PLN	4.400	64.748	58.811	2,63
WARSAW STOCK EXCHANGE	PL	PLGPW0000017	PLN	7.500	62.228	67.845	3,04
TRANSELECTRICA SA	RO	ROTSSEACNOR9	RON	10.200	69.124	65.640	2,94
TBC BANK GROUP PLC	GE	GB00BYT18307	GBP	5.500	73.924	93.622	4,19
Iš viso:	-	-	-	63.900	456.758	504.597	22,58
Iš viso nuosavybės vertybinių popierių:	-	-	-	244.917	737.539	833.285	37,28

4 pastaba. Investicijų portfelio struktūra (tesinys)

KIS pavadinimas	Registravimo šalis	ISIN kodas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	KIS tipas*	Dalis GA, %
Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 61 str. 1 d. reikalavimus atitinkancijų kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai (akcijos)								
INVL besivystančios Europos bei Rusijos TOP20 subfondas	LT	LTIF00000443	EUR	5.158	159.401	150.421	KIS 3	6,73
INVL Rusijos TOP20 subfondas	LT	LTIF00000435	EUR	1.910	159.401	59.632	KIS 3	2,67
ISHARES STOXX EUROPE 600 DE	DE	DE0002635307	EUR	5.107	191.004	184.516	KIS 3	8,26
POWERSHRS FTSE RAFI US 1000	IE	IE00B23D8S39	EUR	8.175	110.771	128.756	KIS 3	5,76
VANGUARD-EMR MK ST IN-EURINS	IE	IE0031786696	EUR	450	68.252	62.889	KIS 3	2,81
VANGUARD US 500 STK IDX-INS	IE	IE0032126645	EUR	5.322	107.913	124.405	KIS 3	5,57
AMUNDI FDS-ID MSCI JAPAN-MEC	LU	LU0996180435	EUR	410	59.547	63.016	KIS 3	2,82
AMUNDI ETF S&P 500 UCITS ETF	FR	FR0010892224	EUR	2.030	64.940	74.793	KIS 3	3,35
SPDR RUSSELL 2000 US S/C	IE	IE00BJ38QD84	EUR	2.020	54.964	70.135	KIS 3	3,14
ISHARES MSCI JAPAN SMALL CAP	IE	IE00B2QWDY88	EUR	365	10.366	11.771	KIS 3	0,53
DBX MSCI USA 1C	IE	IE00BJ0KDR00	EUR	2.706	129.838	150.697	KIS 3	6,74
ISHARES CORE EM IMI ACC	IE	IE00BKM4GZ66	EUR	7.829	147.996	164.018	KIS 3	7,34
DBX S&P/ASX 200 1D	LU	LU0328474803	EUR	724	21.915	24.399	KIS 3	1,09
UBS ETF MSCI CANADA	LU	LU0446734872	EUR	1.270	30.137	35.687	KIS 3	1,60
SPDR EUROPE SMALL CAP	IE	IE00BKWQ0M75	EUR	66	12.442	12.835	KIS 3	0,57
Iš viso:	-	-	-	43.542	1.328.887	1.317.970	-	58,97
Iš viso KIS vienetai (akcijų):	-	-	-	43.542	1.328.887	1.317.970	-	58,97

* KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta mišrus (subalansuotas) investavimas;

KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;

KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

4.pastaba. Investicijų portfelio struktūra (tesinys)

Banko pavadinimas	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Dalis GA, %
Pinigai				
AB SEB bankas	EUR	86.187	-	3,85
AB SEB bankas	RON	10.416	-	0,47
iš viso pinigų:	-	96.603	-	4,32

Pavadinimas	Trumpas apibūdinimas	Bendra vertė	Paskirtis	Dalis GA, %
Gautinos sumos	Kitos gautinos sumos	1.507	-	0,07
Mokėtinos sumos	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos	(12.521)	-	(0,57)
Mokėtinos sumos	Kitos mokėtinos sumos	(1.669)	-	(0,07)
iš viso:	-	(12.683)	-	(0,57)

Fondo investicijų portfelis atitinka Pensijų fondo investavimo strategiją.

Fondas investuoja į nuosavybės VP (akcijas) ir (arba) KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis - nuosavybės VP. Taip pat krizių atvejais, pensijų turtas laikinai gali būti investuotas į skolos VP, pinigų rinkos priemones ir (arba) į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – skolos VP ir (ar) pinigų rinkos priemonės.

Pensijų fondo investicijų portfelio vertės pokyčiai didžiausią įtaką turėjo finansinių priemonių rinkos kainos.

5 pastaba. Investicijų paskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus
Pagal investavimo objektus

Investicijų pasiskirstymas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	
	Rinkos vertė, Eur	Dalis aktyvuose,%	Rinkos vertė, Eur	Dalis aktyvuose,%
Nuosavybės vertybiniai popieriai	856.781	33,54	833.285	37,28
Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-
Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	49.983	1,96	-	-
Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	1.491.022	58,38	1.317.970	58,97
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	-	-	-	-
Pinigai	164.915	6,45	96.603	4,32
Kitas turtas	-	-	-	-
Iš viso:	2.562.701	100,33	2.247.858	100,57

6 pastaba. Investicijų vertės pokytis
2017 m.

Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai	Pokytis					
	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai ²	-	50.000	3.717	3.717	17	49.983
Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	50.000	3.717	3.717	17	49.983
Nuosavybės vertybiniai popieriai	833.285	132.636	207.418	154.071	55.793	856.781
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	1.317.970	144.248	91.239	125.915	5.872	1.491.022
Išvestinės finansinės priemonės ¹	-	-	-	-	-	-
Nekilnojamo turto objektai	-	-	-	-	-	-
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso	2.151.255	326.884	302.374	283.703	61.682	2.397.786

¹ Likutis praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – parodoma išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė.

Įsigyta per laikotarpį – vertė lygi nuliui, kadangi išvestinės priemonės yra vertinamos tik kitą dieną po įsigijimo.

Parduota (išpirkta) per laikotarpį – parodomas pasibaigusį sandorių realizuotas rezultatas.

² Likutis praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – parodoma ne nuosavybės vertybinių popierių tikroji vertė metų pradžioje su sukauptomis palūkanomis.

Įsigyta per laikotarpį – įsigijimo vertė parodoma kartu su ankstesnio kliento sukauptomis palūkanomis įsigijimo dieną.

Parduota (išpirkta) per laikotarpį – parodoma pardavimo vertė, kuri susideda iš sukauptų palūkanų, įsigijimo savikainos bei realizuoto pelno ar nuostolio.

Vertės padidėjimas/sumažėjimas – parodomas sukauptos palūkanos ir perkainavimo rezultatas

6 pastaba. Investicijų vertės pokytis (tęsinys)

2016 m.

Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai	Pokytis					
	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai ²	-	-	-	-	-	-
Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	585.289	665.744	513.598	146.283	50.433	833.285
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	1.255.701	-	87.654	154.305	4.382	1.317.970
Išvestinės finansinės priemonės ¹	-	-	-	-	-	-
Nekilnojamo turto objektai	-	-	-	-	-	-
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso	1.840.990	665.744	601.252	300.588	54.815	2.151.255

¹ Likutis praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – parodoma išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė.

Įsigyta per laikotarpį – vertė lygi nuliui, kadangi išvestinės priemonės yra vertinamos tik kitą dieną po įsigijimo.

Parduota (išpirkta) per laikotarpį – parodomas pasibaigusį sandorių realizuotas rezultatas.

² Likutis praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – parodoma ne nuosavybės vertybinių popierių tikroji vertė metų pradžioje su sukauptomis palūkanomis.

Įsigyta per laikotarpį – įsigijimo vertė parodoma kartu su ankstesnio kliento sukauptomis palūkanomis įsigijimo dieną.

Parduota (išpirkta) per laikotarpį – parodoma pardavimo vertė, kuri susideda iš sukauptų palūkanų, įsigijimo savikainos bei realizuoto pelno ar nuostolio.

Vertės padidėjimas/sumažėjimas – parodomas sukauptos palūkanos ir perkainavimo rezultatas

7 pastaba. Investicijų pardavimo rezultatai

Subjektas 2017 m. ir 2016 m. neturėjo finansinių priemonių pardavimo sandorių, kurie apskaitoje vertinami ne tikrąja verte.

8 pastaba. Išvestinės finansinės priemonės

Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo sudaryta tokių sandorių.

9 pastaba. Atlyginimo tarpininkams sąnaudos

Tarpininko pavadinimas	Suteiktų paslaugų aprašymas	Atlygis už paslaugas ataskaitiniu laikotarpiu, Eur	Atlygis už paslaugas praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, Eur	Tarpininko ryšys su valdymo įmone
AB Šiaulių bankas	Komisinis mokestis už tarpininkavimą sudarant vertybinių popierių sandorius	-	1.976	Valdymo įmonė su tarpininku turi pasirašiusi tarpininkavimo sutartį
AB SEB bankas	Komisinis mokestis už tarpininkavimą sudarant vertybinių popierių sandorius	1.179	1.259	AB SEB bankas yra valdymo įmonės valdomo fondo depozitoriumas
Iš viso		1.179	3.235	

10 pastaba. Dalyviams apskaičiuoti ir (ar) išmokėti dividendai ir kitos išmokos, kurias išmokėjus vienetų skaičius nesikeičia

Per ataskaitinį laikotarpį Fondas klientams neišmokėjo ir neapskaitė mokėtinų dividendų.

11 pastaba. Pasiskolintos ir paskolintos lėšos

Per ataskaitinį laikotarpį ir jo pabaigoje Fondo reikmėms pasiskolintų lėšų nebuvo.

12 pastaba. Trečiosios šalies įsipareigojimai garantuoti subjekto pajamingumo dydį

Per ataskaitinį laikotarpį ir jo pabaigoje trečiosios šalies įsipareigojimai garantuoti subjekto pajamingumo dydį nebuvo.

13 pastaba. Sandorių su susijusiais asmenimis ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sumos

Pensijų fondas yra įsigijęs UAB „INVL Asset Management“ valdomų investicinių fondų vienetų: „INVL besivystančios Europos bei Rusijos TOP20 subfondo ir INVL Rusijos TOP20 subfondo.

Sandoriai ir likučiai su valdymo įmone atskleisti 4 ir 20 pastabose.

UAB „INVL Asset Management“ per 2017 m. priskaičiuota kompensuotina 4.418 Eur suma (per 2016 m. 3.621 Eur) valdymo mokesčio, kuris grynųjų aktyvų pokyčio atskaitoje buvo atvaizduotas straipsnyje „Kitas grynųjų aktyvų vertės padidėjimas“.

14 pastaba. Reikšmingas apskaitinių įvertinimų, jeigu tokių nebuvo, pakeitimo poveikis ar pateiktos lyginamosios informacijos koregavimas dėl apskaitos politikos keitimo ar dėl klaidų

Fondas per ataskaitinį laikotarpį nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. vadovavosi ta pačia apskaitos politika kaip ankstesniais metais.

15 pastaba. Trumpas reikšmingų poataskaitinių įvykių, kurių neatskleidimas gali turėti reikšmingos įtakos įmonės finansinių ataskaitų vartotojų galimybei priimti sprendimus

Po ataskaitinio laikotarpio reikšmingų įvykių nebuvo.

16 pastaba. Po grynųjų aktyvų skaičiavimo datos įvykę reikšmingi turto ir įsipareigojimų pokyčiai, neįtraukti į grynųjų aktyvų vertę

Po ataskaitinio laikotarpio pabaigos reikšmingų turto ir įsipareigojimų pokyčių nebuvo.

17 pastaba. Kita reikšminga informacija apie pensijų fondo finansinę būklę, veiksniai ir aplinkybės, turėję įtakos pensijų fondo turtui ar įsipareigojimams

Kitos reikšmingos informacijos apie fondo finansinę būklę nėra.

18 pastaba. Finansinė rizika ir jos valdymo metodai.

Fondą įtakojančių rizikų aprašymas

Fondo finansinė rizika valdoma išskaidant (diversifikuojant) investicijų portfelį pagal Fondo taisyklėse ir fondo veiklą reglamentuojamuose teisės aktuose numatytus diversifikavimo principus.

Fondo portfelio rizika ir likvidumas periodiškai įvertinami ir pateikiami investiciniam komitetui.

Su fondo investicijomis susijusios rizikos ir jų valdymas:

Palūkanų normos rizika

Palūkanų normos rizika valdoma įsigyjant trumpesnio laikotarpio ne nuosavybės vertybinius popierius.

Kredito rizika

Kredito rizika valdoma, laikantis investicijų diversifikavimo taisyklių, atidžiai pasirenkant patikimas sandorio šalis.

Valiutos kurso rizika

Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką didžioji dalis lėšų investuojama euro valiuta.

Likvidumo rizika

Likvidumo rizika yra valdoma ribojant finansinių įsipareigojimų dydį: įsipareigojimų suma vienai sandorio šaliai ar emitentui negali būti didesnė kaip 20 proc. grynųjų aktyvų vertės.

Jautrumo analizė – akcijų rinkos rizika

Fondo jautrumui rinkos rizikai įvertinti geriausia tinka beta rodiklis (skaičiuojamas naudojant fondo bei fondo palyginamojo indekso duomenis).

2017 m. pabaigoje fondo beta rodiklis sudarė 0,42 (skaičiuojant už 12 mėn.). Tai reiškia, jog 1 proc. pokytis fondo palyginamajame indekse vidutiniškai sąlygojo 0,42 proc. fondo vertės pokytį.

Ši jautrumo analizė remiasi šiomis prielaidomis:

- jog istoriniai santykiai, galioję tarp fondo investicijų bei palyginamojo indekso, galios ir ateityje
- jog tarp fondo vertės bei palyginamojo indekso verčių laike yra tiesinis santykis.

19 pastaba. Investicijų graža ir investicijų lyginamoji informacija:

19.1. Lyginamasis indeksas (jei pasirinktas) ir trumpas jo apibūdinimas:

Nuo 2008 m. balandžio 14 d. fondas naudoja palyginamąjį indeksą 0,5*DJ EU Enlarged 15+0,5*MSCI Emerging Europe.

Nuo 2009 m. gegužės 11 d. fondas naudoja palyginamąjį indeksą 0,95* MSCI Eastern Europe small cap index+0,05*MSCI Emerging Europe.

Nuo 2014 m. sausio 17 d. fondas naudoja palyginamąjį indeksą 0.5 * Msci Eastern Europe small cap index + 0.45 * MSCI World EUR Index + 0,05 * Euro Cash Indices Libor Total Return 3 Months Index.

19 pastaba. Investicijų graža ir investicijų lyginamoji informacija (tęsinys)
19.2. Apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų bendrosios ir grynosios gražos ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodikliai (%):

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų
Apskaitos vieneto vertės pokytis ¹	10,24	13,49	6,32	27,29
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis	6,22	30,26	8,49	-
Metinė grynoji investicijų graža ²	10,46	13,44	6,20	19,95
Metinė bendroji investicijų graža ³	13,35	15,77	6,70	26,65
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	5,50	9,34	9,82	10,07
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁵	8,91	13,13	15,55	-
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁶	64,40	86,55	95,48	-
Indekso sekimo paklaida ⁷	5,24	5,55	5,75	-
Alfa rodiklis ⁸	7,46	(6,50)	(0,29)	-
Beta rodiklis ⁹	0,42	0,73	0x,77	-

¹ Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

² Metinė grynoji investicijų graža – investicinių priemonių portfelio investicijų graža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į fondo taikomus investicijų valdymo mokesčius ir prekybos išlaidas.

³ Metinė bendroji investicijų graža – investicinių priemonių portfelio investicijų graža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas.

⁴ Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis – standartinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu.

⁵ Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja lyginamojo indekso pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu.

⁶ Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas – rodiklis, kuris parodo vieneto vertių ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę.

⁷ Indekso sekimo paklaida – rodiklis, kuris parodo, kiek vieneto vertės pokyčiai atitinka (arba seka) lyginamojo indekso reikšmės pokyčius.

⁸ Alfa rodiklis – rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui.

⁹ Beta rodiklis – rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo apskaitos vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei.

19.3. Apskaitos vieneto vidutinė investicijų graža, vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis ir vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis (%).

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis ¹	9,97	7,95	(5,49)	0,79
Vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis ²	14,50	6,56	-	0,15
Vidutinė grynoji investicijų graža ³	9,99	7,98	(7,05)	(0,48)
Vidutinė bendroji investicijų graža ⁴	11,87	9,11	(5,31)	1,64
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁵	8,40	8,36	13,57	12,67

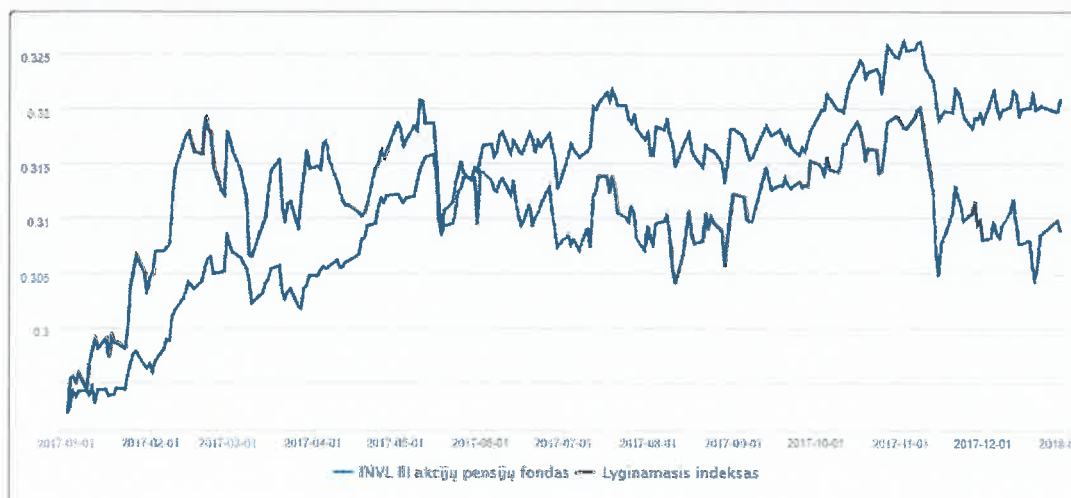
¹ Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis – tai geometrinis metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių vidurkis.

² Vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis – tai geometrinis metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių vidurkis.

³ Vidutinė grynoji investicijų graža – tai geometrinis metinių grynosios investicijų gražos pokyčių vidurkis.

⁴ Vidutinė bendroji investicijų graža – tai geometrinis metinių bendrosios investicijų gražos pokyčių vidurkis.

⁵ Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis – tai metinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis už nurodytą laikotarpį.

Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso pokytis laikotarpiu nuo 2016-12-31 iki 2017-12-31

20 pastaba. Išlaidų ir apyvartumo rodikliai:

2017 m.

Atskaitymai	Atskaitymų dydis (%)		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma, Eur	Procentinė dalis nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynujų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas steigimo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą				
nekintamas dydis	1 proc. nuo vidutinės metinės turto vertės	1 proc. nuo vidutinės metinės turto vertės	24.347	0,99
sėkmės mokestis	15 proc. nuo GA vertės augimo, įtakoto vieneto vertės augimu	15 proc. nuo GA vertės augimo, įtakoto vieneto vertės augimu	38.494	1,57
Depozitoriumui	ne daugiau kaip 0,2 proc. nuo Fondo vidutinės metinės GA vertės	ne daugiau kaip 0,2 proc. nuo Fondo vidutinės metinės GA vertės	2.199	0,09
Kitos veiklos išlaidos (platinimo mokestis)	2 proc. nuo įmokų	2 proc. nuo įmokų	3.017	0,12
Kitos veiklos išlaidos (dalinio atsiėmimo)	10 proc., Kai dalis Fonde sukauptų lėšų atsiimama nuo paskutinio lėšų atsiėmimo nepraėjus dviem kalendoriniams metams	10 proc., Kai dalis Fonde sukauptų lėšų atsiimama nuo paskutinio lėšų atsiėmimo nepraėjus dviem kalendoriniams metams	32	-
Už sandorių sudarymą			1.179	0,05
Už auditą			2.420	0,10
Kitos veiklos išlaidos (trečiųjų šalių mokesčiai dėl Depozitoriumo paslaugų teikimo pasinaudojant kitų finansų įstaigų paslaugomis)	kitų išlaidų suma negali viršyti 2 proc. nuo metinės Fondo GA vertės	kitų išlaidų suma negali viršyti 2 proc. nuo metinės Fondo GA vertės	-	-
Kitos veiklos išlaidos (banko mokesčiai)			246	0,01
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma				67.706
BIK % nuo GAV*				2,76
Sąlyginis BIK				2,81
Visų išlaidų suma				71.934
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**				10,01

* Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė subjekto grynujų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų grąžą. Pažymėtina, kad, skaičiuojant BIK, į sandorių sudarymo, įmokų mokesčių išlaidas neatsižvelgiama.

** Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Subjektai, kurių PAR aukštas, turi daugiau sandorių sudarymo išlaidų.

20 pastaba. Išlaidų ir apyvartumo rodikliai (tęsinys)

2016 m.

Atskaitymai	Atskaitymo dydis (%)		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma (Eur)	Dalis nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynųjų aktyvų vertės, %
	maksimalus, nustatytas	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą				
nekintamas dydis	1 proc. nuo vidutinės metinės turto vertės	1 proc. nuo vidutinės metinės turto vertės	19.913	0,99
sėkmės mokestis	15 proc. nuo GA vertės augimo, įtakoto vieneto vertės augimu	15 proc. nuo GA vertės augimo, įtakoto vieneto vertės augimu	22.133	1,11
Depozitoriumui	ne daugiau kaip 0,2 proc. nuo Fondo vidutinės metinės GA vertės	ne daugiau kaip 0,2 proc. nuo Fondo vidutinės metinės GA vertės	2.323	0,10
Kitos veiklos išlaidos (platinimo mokestis)	2 proc. nuo įmokų	2 proc. nuo įmokų	3.410	0,17
Kitos veiklos išlaidos (dalinio atsiėmimo)	10 proc., kai dalis Fonde sukauptų lėšų atsiimama nuo paskutinio lėšų atsiėmimo nepraėjus dviem kalendoriniams metams	10 proc., kai dalis Fonde sukauptų lėšų atsiimama nuo paskutinio lėšų atsiėmimo nepraėjus dviem kalendoriniams metams	-	-
Už sandorių sudarymą			3.235	0,16
Už auditą			2.420	0,12
Kitos veiklos išlaidos (trečiųjų šalių mokesčiai dėl Depozitoriumo paslaugų teikimo pasinaudojant kitų finansų įstaigų paslaugomis)			-	-
Kitos veiklos išlaidos (banko mokesčiai)			288	0,01
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma				47.077
BIK % nuo GAV*				2,35
Sąlyginis BIK				2,56
Visų išlaidų suma				53.722
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**				41,38

* Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė subjekto grynųjų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų grąžą. Pažymėtina, kad, skaičiuojant BIK, į sandorių sudarymo, įmokų mokesčių išlaidas neatsižvelgiama.

** Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Subjektai, kurių PAR aukštas, turi daugiau sandorių sudarymo išlaidų.

20 pastaba. Išlaidų ir apyvartumo rodikliai (tęsinys)

Toliau pateikiamos visos paslaugos, kurios buvo suteiktos atliekant Fondo metinių finansinių ataskaitų auditą:

	Ataskaitinio laikotarpio	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio
Finansinių ataskaitų audito paslaugos pagal sutartis	2.420	2.420
Užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų sąnaudos	-	-
Konsultacijų mokesčių klausimais sąnaudos	-	-
Kitų paslaugų sąnaudos	-	-
Iš viso:	2.420	2.420

21 pastaba. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos ir išmokėtos lėšos:

	Finansiniai metai, Eur	Praėję finansiniai metai, Eur
Bendra gautų lėšų suma	237.236	221.969
Įmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	-	-
Paties dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	114.488	127.880
Darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	55.990	42.622
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai	-	-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos	-	-
Iš kitų tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų pervestos lėšos	54.167	50.893
Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų pervestos lėšos	12.591	574
Kitos gautos lėšos	-	-
Bendra išmokėtų lėšų suma	147.051	216.479
Vienkartinės išmokos dalyviams	8.843	7.374
Periodinės išmokos dalyviams	-	-
Išmokos anuiteto įsigijimui	-	-
Į kitų tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomus pensijų fondus pervestos lėšos	99.805	135.122
Į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomus pensijų fondus pervestos lėšos	1.698	11.317
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)	5.079	26.074
Paveldėtojams išmokėtos lėšos	5.524	6.709
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (dalinis išpirkimas)	26.102	29.883

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

23. Bendri duomenys apie Pensijų fondo dalyvius:

		Dalyviai pagal amžių				iš viso
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	
Dalyvių skaičius	iš viso	45	987	425	113	1,570
	vyrų	27	585	225	51	888
	moterys	18	402	200	62	682
Dalyvių dalis, %	iš viso	2,87	62,87	27,07	7,20	100,00
	vyrų	1,72	37,26	14,33	3,25	56,56
	moterys	1,15	25,61	12,74	3,95	43,44

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje	1.585
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	1.570
iš jų dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	-
iš jų dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
Dalyvių skaičiaus pokytis	(15)

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius	36
iš jų dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą	29
iš jų dalyviai, atėję iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomų fondų	4
iš jų dalyviai, atėję iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomų fondų	3

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius	51
išėję į tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomus fondus dalyviai	30
išėję į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomus fondus dalyviai	3
išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	9
sulaukę nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudoję teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	8
dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	-
mirę dalyviai	1

24. NETEKO GALIOS

25. NETEKO GALIOS

26. NETEKO GALIOS

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

27. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos ir išmokėtos lėšos:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 21 pastaboje.

28. NETEKO GALIOS

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

29. Pensijų fondo taisyklėse nustatyti įsipareigojimai garantuoti tam tikrą pajamingumą, garantuojamo pajamingumo dydis, per ataskaitinį laikotarpį į garantinį rezervą įmokėtų įmokų suma, jo investicinių priemonių portfelis, panaudojimo priežastis ir panaudota suma, rezervo dydis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kita svarbi informacija:

Pensijų fondo taisyklėse garantuotas pajamingumas nėra nustatytas, todėl garantijų rezervas nėra formuojamas.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

30. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Per ataskaitinį laikotarpį ir jo pabaigoje pensijų fondo reikmėms pasiskolintų lėšų nebuvo.

XI. KITA INFORMACIJA

31. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus:

Informacija pateikta aiškinamojo rašto 19 pastaboje.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

32. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (finansų maklerio įmonės, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimo verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris:

Konsultantų paslaugomis ruošiant ataskaitas nebuvo naudotasi.

33. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai):

Ataskaitas parengė valdymo įmonės darbuotojai.

34. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką Pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui:

Aš, UAB „INVL Asset Management“ generalinė direktorė Laura Krizinauskienė, patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką Pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

(parašas)

Aš, UAB „INVL Asset Management“ fondų apskaitos vadovė Aušra Montvydaitė, patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką Pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

(parašas)

35. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

35.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas;

Vardas ir pavardė	Laura Krizinauskienė	Aušra Montvydaitė
Pareigos	Generalinė direktorė	Fondų apskaitos vadovė
Telefono numeris	(8~7) 005 59 59	(8~6) 264 55 82
Fakso numeris	(8~5) 279 06 02	(8~5) 279 06 02
El. pašto adresas	laura.krizinauskiene@invl.com	ausra.montvydaite@invl.com

35.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodyti jo pavadinimą, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresą bei konsultanto atstovo(-ų) vardą, pavardę); pažymėti, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant, ir nurodyti konsultantų atsakomybės ribas.

Konsultantų paslaugomis rengiant ataskaitas nesinaudota.